

ZAPRICE pri Kamniku - grad.

Grad leži na jugozah. koncu mesta, na nizkem griču, zato se nemško imenuje Steinbüchel. Pogled na grad iz doline je lep. Že v starih časih je bila tu grajska naselbina in morda tudi trdnjava, ki je zapirala dohod v mesto. Mogoče potrjuje to ime Zaprice samo? sedanja stavba izvira po Valvazorju iz l. 1550. Sezidal jo je grof Jurij Lamberg. Najbrže je že takrat grad imel kapelico, katere sledovi so se do danes ohranili. Tej kapelici so se vršili protestantski cerkveni shodi. Tudi grad sam je bil kamniškim protestantom dolgo zatočišče. V drugi pol. 18. stol. je dobil grad sedanjo obliko.

Grajska stavba se nahaja na trikotnem dvorišču, na čigar sev. strani je vhod. Tu so tudi grajska gospodarska poslopja. Na jugovzh. strani je nizko obzidje, ki veže med seboj oba krajna četverokotna stolpiča v obliki paviljonov. Ostanke starih zidov so posebno vidni pri kletnih prostorih, in kažejo razne gotske oblike. Oznogotski portal vodi iz dvorišča proti nekdanji kapeli, od kater je ohranjen le še kropilni kamen, ki stoji pri vhodu. Kapelo so prezidali v sobe. Grajsko poslopje samo je četverokotno in ima dvoje pročelij, eno na dvorišče, drugo proti mestu. To pročelje je okrašeno z balkonom.

Notranjščina: Odličnejši prostori se nahajajo na jugozah. strani. V drugem nadstr. sta dve poslikani sobi, klike posnemajo gobeline. Prva poslikana soba gleda na dvorišče, druga pa zavzema vso ostalo jugozah. stran.

ZAPRICE pri Kamniku - grad.

V manjši sobi so sledeči naslikani prizori: 1. Pokrajina z drevesi. V senci sedi žena in poje. 2. Pokrajina z vazo, nakateram podstavku sedi pav. 3. Pokrajina z vazo. Na zid je naslonjen mlad mož in svira. 4. Med drevjem je postavljen šotor. Spredej sta dve ženi in en mož, ki bijejo "rihtajja". V ozadju so še tri postave. 5. Žena se v pokrajini igra s psom. 6. Mož in žena si napijata. 7. Mož igra na gosli. 8. Vrt z drevljem in vidovjem. Dva moža igrata na godala, žena pa pleše.

Večja soba je lovska soba. Krasi jo empirska peč. Slikani prizori so lovski. 1. Lovci na konjih odhajajo na lov. 2. Odhod na lov. 3. Jahači in psi v teku. 4. Klečeč lovec preži za drevesom. 5. Gonjači s psi. 6. Prežeč lovec sproži. 7. Boj psov z medvedom pred jamo. En lovec strelja, drugi zabada. Pravijo da je to medvedja jama na Mokrici. 8. Psi gonijo jejena. 9. Jelen je mrtev. 10. Največja slika predstavlja boj z merjascem. Psi ga grizejo, lovci pa ga zabadajo.

Vse slike so napravljene na tkanino in posnemajo gobeline. Tkanina je pritrjena na steno. Slike so v tempera in so nastale sr. 18. stol.

Janez Veider, Pod "rintavci, 1. št-7.22.3.1940.

"Grad Zaprice pri Kamniku" str. 2 - 3.

Slika zunanjščine gradu. Grad je bil v 16 stol last Lambergov, v novejši dobi pa viteza Schneiderja.

Slika zunanjščine gradu

Il.Slov.1931,L.VII,št.23, str.183.

4 letni časi(slike) iz Strahlove zbirke, provenience iz graščine Zaprice

Opis slik glej pod Stara loka - Strahlova zbirka, list 15,16.

Stele, LXXIII, 29.5.1928, str.34-36.

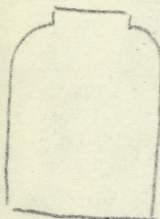
Zidci okolice oken in robovi beli, stena rumena. Fasado maskira napram cesti balkon na 4 konzolah. Dvojno okno v 2 nadstr. in nad temi okni mala tika z vzvalovljenim zidcem. Srednje nadstr. ima nad okni strešičaste zidce. Spodaj v pritličju samo dozidana okna. Druga fasada na dvorišče večji kamnit portal v pritličju in krona nad njim. Grad stoji na robu strme skale, vrh ograjem, na vsakem robu po en mnogokoten paviljon. Spodaj v nižavi tudi raven zid s trikotnim slemenom nad vrati v sredi. Slikovita monumenlatnost položaja.

Orientacija po oglih več ali manj kvadrat, kakor tudi Šmalcova graščina.

Notranja ~~okretnost~~ fasada, velik kamnit, neokusno pobarva portal, s gaj oč prav pod okna 1.nadstr. Tip druge pol.18.stol. Nad njim v vsakem nadstr. po eno dvojno okno. V 1. nadstr. polkrožno prekrito, v polkrogu 5členska krona. Nad okni 1.nadstr. strešni zidci z velikimi sklepniki. Nad 2.nadstr. ravni zidci zvezani z velikimi sklepniki. Nad portalom v strehi 3kotno sleme, v katerem je sedaj letn.1895, očitvidno leto zadnje poprave. V pritličju delom slepa okna samo s sklepniki.

Stele, XX, 1923, str.33- 34.

Pritlični trakt proti mestu, zazidan gotski portal, močno prirezan rob. Peščenec

Soba v skrajnem kotu pravzaprav klet. V sobi v nasprotnem oglu, ki je za 2 stopnici višja je nad vrati Sturz baročno profiliran, ca 17.stol. Stopnice v nadstr. balustri iz 18.stol.

Portreti prednikov in sorodnikov rodbine Schneid(baron).

V 2 nadstr. v sobi na dvorišče pokrita s slikanimi gobelini. Sosednja soba je lovska soba, stene pokrite z iste vrste tapetami. Lov na Mokrici, konec v Bären hölle. 2 sliki predstavljata cvetlice, na eni podpis Anna Peters.

V grad obdajajočem poslopju trakt proti Podgorju, predzadnja vrata gotska, iste oblike kot v gradu, močno prirezana. Notri na levo baročni portal, na desno vhod v kapelo, kjer sta sedaj dve sobi.

Na desno od vhoda škropilnik z angeljsko glavicco spredaj, popolnoma prebeljen. Druga soba nižana, se ne vidi nič.

V kleti 2 polkrožna gotska portala s prirezanim robom iz peščenca. Oba stolpiča napram mestu iz istega časa kot preidava gradu.

V oglu napram kolodvoru 2 gotskih močno prirezanih oken. Na nasprotnem oglu isto tako 2 gotskih enakih.

Vsh. trakt novejšega datuma(kjer je vhod)preje je bil samo zid. (Notranjost je bila predelana.

Lovska soba: v črnih okvirih slikane tapete. Začetek ob oknu proti mestu od tod na desno okrog:

- 1.odhod na lov, 2.čahači in psi v teku, 3.strelec klečeč za drevesom, 4.gonjači s psi, 5.stoječ strelec strelja izza drevesa, 6.medvedja jama na Mokrici, boj psov z medvedom, eden ga strelja, drugi nabada. 7.psi ženo jelena čez vodo. Del na desni prišit ne spada sem, ampak k sosednjemu.
- 8.mrtev jelen, 9.na večja slika - psi grizejo meriasca, lovci ga zabadajo
- 10.lovci na konjih odhajajo na lov, ~~kk~~.

Manjša soba poleg dvorane. Tapete, od vrat počenši proti desni:

1. v pokrajini z drevesi sedeča žena ki pije.
- 2.vrh pergole, drevje, rokoko vaza in pav na podstavku
- 3.ob arhitekturi ~~xxxx~~ z vazo in papigo naslonjen brezbrad mož, ki svira na klaninet(druga polovica tapete z ženo, katere del noz se vidi)
4. v pokrajini z drevjem improviziran šotor, spredaj 2 ženi in en mož, ki pijeta " rihtaria". V ozadiu se 2 poljubljata, na levi pajazzo z rakom.
5. v pokrajini žena s psom se igra
- 6.v pokrajini s panovo(? hermo ~~xxxxxxx~~ sedeča dva moža in žena pijejo.
- 7.v pokrajini mož igra oč na gosli
- 8.pokrajina z vrt m, drevjem, arhitketuro, v sredi mož in žena, ki plešeta.

Na levi pogled v vrt, na desni 2 moža, eden igra na flavto, drugi na kitaro.